

Felüljáró

Pécs és Környéke Evangélikus Egyházközség Lapja

Brandenburgi Albert mainzi érseknek

Istentől kegyelem és irgalom, és ami tőlem telik s vagyok.

Bocsáss meg, Krisztusban fötisztelendő Atyám és fenséges Választófejedelem, hogy én, semmi ember, kiválóságodnak levelet merészelek írni!

Tanítm az Úr Jézus, hogy érezve nagy gyarlóságomat és nyomorúságomat, soká húztam-halogattam, amibe most felemelt fővel belefogok, kiváltképpen indítatva az én hűséges szolgálatomból folyó ama kötelesség által, amellyel Krisztusban fötisztelendő Atyám, fejedelmi Kegyelemsséged iránt tartozom.

Tekintsen hát Kegyelemsséged rám, ki por s hamu vagyok, és értse meg és hallgassa is meg kegyesen az én kérésemet püspöki jósága szerint.

Országunkban körülhordják fejedelmi Kegyelemsséged neve és címe alatt a Szent Péter római székesegyháza felépítését célzó pápai búcsút. Nem annyira a búcsúhirdetők nagy lármája miatt emelek én panaszt, hiszen azt nem is hallottam, hanem ama balhit miatt panaszkodom, amely azzal kapcsolatban a szegény, együgyű, tudatlan nép lelkében megfog, és melyet az édig felmagasztalnak: nevezetesen, hogy a boldogtalan hívek meg vannak róla győződve és hiszik, hogy a búcsúlevelek megvásárlásával mennyei üdvösségüket biztosítják, továbbá, hogy a lelkek a tisztítóútból nyomban kiszabadulnak, amint berakták a ládába érettük a garast; azután, hogy a búcsú kegyelme olyan igen fogatos, hogy egy bűn sem lehet olyan nagy, ha mindjárt, mondják ők, valaki a dicsőséges Istenanyát szeplősíteni is meg, hogy az azt el ne törölné; s végre, hogy az ember a búcsú révén megszabadul minden kintól és büntetéstől.

Hogyan biztosíthatják tehát ők a népet a búcsúról szóló hamis mesék és hiú ígéretek által, s hogyan oszlatják el félelmét, mikor a búcsú a lelkek üdve avagy szentsége szempontjából semmit sem használ, hanem egyszerűen megszünteti ama külső kint avagy büntetést, amelyet egykor a kánonok szerint szoktak rájuk kiróni?

Ráadásul, fötisztelendő Atyám az Úrban, még nem is marad ennyiben a dolog, hanem a neved alatt kiadott s a búcsúbiztosoknak szóló utasításban (kétségkívül, fötisztelendő Atyám, tudod és akarod nélkül) az is benne van, hogy az Isten eme megbecsülhetetlen ajándéka egyike a legnagyobb kegyelemnek, amennyiben általa az ember Istennel kiengesztelődik, és a tisztítóútz minden büntetésétől megszabadul.

Hasonlóképpen, hogy bűnbánatra nincs is szükségük azoknak, akik gyónócédulákat vásárolnak.

Nos, mi mást tegyek hát, kiváló Püspököm és fenséges Fejedelmem, mint hogy az én Uram, Jézus Krisztus nevében felkérjem Főtisztelendőségedet, méltassa e dolgot atyai gondjára, és azt a bizonyos könyvecskét mindenáron távolítsa el, és rendelje el, hogy a búcsúhirdetők valami mást hirdessenek! Nehogy esetleg fellépjen végre valaki, és amaz utasításokra és könyvecskére cáfolatul könyvet írjon Fenséged nagy gyalázatára, amitől én bizony igen félek és rettegek, hogy be is következik, hogyha ezt a dolgot sürgősen nem orvosolják.

Ha úgy tetszik Főtisztelendőségednek, méltassa figyelmére mellékelt vitázó tétéleimet, hogy meglássa, mely igen bizonytalan dolog a búcsúra vonatkozó ama felfogás, amelyet a búcsúprédikátorok mint valami bizonyosat hirdetnek.

Wittenbergben, Mindenszentek előestéjén, az 1517. esztendőben.

Érdemetlen fia, Martinus Luther,

ágotonos rendi szerzetes, a teológia elhívott doktora

Egy kereken 500 éves levél (Wittenberg, 1517. október 31.)

Reformáció 501

Az én hitvallásom

Hiszek egy Istenben... Hiszem, hogy hisz bennem, hogy ő áldott erre a Földre engem, hogy jót akar nekem. Hiszem, hogy Jézust azért küldte, hogy nekem életem legyen. Életem legyen, de nem csupán azért, mert Jézus meghalt értem, hanem azért, mert értem élt. Nekem mutatta meg magát benne az Isten. Azt mutatta meg, hogy nekem, embernek sikerülhet igazzá lennem, hisz neki is sikerült emberként igazzá lennie. Hiszem, hogy jónak lát engem, és hiszem, hogy így sikerül jónak is lennem. Hiszek az életben. Hiszek ebben a földi létben. Hiszem, hogy lehet jónak lennem. Hiszem, hogy ez az élet jó nekem, mert Istentől van. Hiszem, hogy Isten megőrzi engem, megőrzi gondolataimat, szavaimat, tetteimet. Hiszem, hogy nem vagyok egyedül az életben. Hiszem, velem van az Isten. Ha mindenki elhagy, elfelejt, ha mindenem elvész is, ha semmivé leszek, akkor is emlékszik rám. Hiszem, hogy Isten mindebből újjáteremt engem. Hiszek Isten emlékeiben.

Janszky Kőszeghy Ildikó

Félelem nélküli élet

Balikó Zoltán, „Zoltán bácsi” sokaknak élénken él az emlékezetében nemcsak a pécsi evangélikus gyülekezetben, a városban, hanem országsszerte, és a külföldi testvérgyülekezetekben egyaránt. 2017-ben jelentős alkalomhoz érkeztünk, hiszen kereken 100 esztendeje született és életéből több, mint hat évtizedet töltött aktív egyházi szolgálatban, ebből közel fél évszázadot Pécsen.

Ebből az alkalomból emlékezünk rá, munkájára, szolgálatára, tanítására és szeretetére a család, a Pécsi Evangélikus Egyházközség, a pályatársak, tanítványok, barátok körében 2017. december 6-án 18 órától.

Ez alkalommal kerül bemutatásra az a kötet, amely reményeink szerint képes felidézni mozgalmas, küzdelmekkel, csalódásokkal, de hittel, sok örömmel és boldogsággal egyaránt átszótt gazdag életútját.

Balikó Zoltán 1917. augusztus 7-én született Kőszegen, lelkészcsaládban Balikó Lajos és Stiegler Margit ötödik gyermekeként. A budapesti középiskolás évek után választotta a lelkészi hivatást, 1940-ben avatták lelkésszé Léván. Munkáját az érdi gyülekezet szervezésével kezdte meg, itt ismerte meg feleségét, Korompay Ilonát, akivel három évvel később házasságot is kötöttek. A II. Világháború meghatározó volt személyes sorsára nézve is: 1942-ben frontszolgálatra hívták be, ám bátyja Lajos halála miatt a II. magyar hadsereg hátországi szolgálatára helyezték át. Az összeomlás időszakában embert próbáló feltételek között kellett megszerveznie és túlélnie kőszegi Hunyadi Mátyás honvéd középiskolai nevelőintézet kitelepítését Ausztrián keresztül Németországba, és megőrizni a rábízott tízenévesek – a „cögerek” életét. A csaknem egyéves (1945 január – 1946 február), jórészt gyalogszerrel megtett ezernyi kilométer ellenére minden növendékét baj nélkül hazajuttatott. Ekkor már családos emberként – 1946-ban született fia, Zoltán mellett sógora, Korompay Gusztáv két gyermekét is feleségével együtt nevelték – kellett elkísérnie a siralomházba Jányi Gusztávot. Ezt követték a Monoron segédlelkészként és a Bibliatanács utazó titkáráként eltöltött évek (1946–1949), majd a diósgyőri munkásgyülekezetben végzett szolgálat. 1956-ban egy felszólalása miatt rövid ideig segéd munkásként volt kénytelen dolgozni, majd a forradalom idején ismét lelkészként dolgozhatott. Eközben szembe kellett nézni a családfenntartás mindennapi nehézségeivel is, hiszen 1949-ben megszületett Márta, 1950-ben Katalin majd 1958-ban Tamás, s rajtuk kívül 1957-ig az ő és felesége nevelték sógora két gyermekét is, Gusztávot és Lászlót, akiket ekkor sikerült kijuttatni szüleikhez Ausztráliába. 1959-ben került Pécsre, ahol tovább folytatta energikus szervező munkáját. Bár formálisan 1990-ben nyugdíjba vonult, tovább szolgált szinte végig, 2005. december 15-én bekövetkezett haláláig.

Időpont: 2017. december 6., 18 óra

Helyszín: Pécsi Evangélikus Egyházközség, 7621 Pécs, Dischka Gy. u. 4–6.

Dr. Kiss Gergely

Kétségek és megvetés vagy elsöprő siker?

Három ember, aki megreformálta a világot

Nikolausz Kopernikusz - a színtelen forradalmár

Kopernikuszra éppen nem igaz, hogy semmi köze nem volt az egyházhoz, hiszen nagybátyja püspök volt, az ő jóvoltából a krakkói egyetemen tanulhatott, majd

Itáliában teológiát, fizikát, matematikát, orvostant, bár leginkább a csillagászat érdekelte. A 15. században még az ókori, Ptolemaioszi világmép volt az uralkodó, amely szerint a bolygók a Föld körül keringenek.

Ahogy azonban a bolygók mozgását vizsgálták, egyre bonyolultabb matematikai számításokra volt szükség. 1507-ben Kopernikusz felvetette, hogy ezeket a számításokat sokkal egyszerűbbé tenné, ha a bolygók mozgásának középpontja a Nap lenne, nem pedig a Föld. Évtizedekig finomította elméletét, végül 1532-ben fejezte be hat könyvből álló értekezését, amelyben az évszakok, napszakok változását is mind a Föld forgásával indokolta. Bár a VII. Kelemen pápának előadott téziseit nem utasították el, ő mégis folyamatosan félt, hogy elmélete nevetség tárgyává lesz. Talán ebbéli félelme miatt ő a legkevesebbet publikált tudós. Könyvét sokáig nem merete kiadni, végül egy wittenbergi matematikus, Georg Joachim Rheticus rábeszélésre nyomtatták ki. Az előszót egy lutheránus tudós név nélkül írta, amelyben kifejtette, hogy Kopernikusz hipotézisei nemhogy igaznak, de még valószínűnek sem mondhatók. Ez a vélemény tükrözi azt, hogy sem Luther, sem pedig Melanchthon nem támogatta Kopernikusz nézeteit, sőt kifejezetten óvva intették az embereket tőle. A csillagász csak halálos ágyán, 1543-ban kaphatta kézhez könyvét, szembesülve az elmarasztaló előszóval. Ez sokat rontott a tudós hitelességén, az eladott példányok még az ezret sem érték el, később minden idők legkevesebbé olvasott könyvévé vált. Amikor 1807-ban Napóleon ellátogatott Kopernikusz lengyelországi szülőházába, megdöbbenve tapasztalta, hogy a város még csak egy szobrot sem állíttatott neki. A csillagász úgy vált szakterületének reformátorává és úgy indított tudományos forradalmat, hogy közben minden idők legszínvéltebb figurájaként vonult be a történelembe.

Semmelweis Ignác – a megmentő, akinek senki nem hitt

Bár az anyák megmentőjeként él a köztudatban és egyetemet neveztek róla, máig kevesen tudják, hogy az egészségügy megreformálóját egy elmebetegintézetben ölték meg. Semmelweis Ignác belgyógyász akart lenni, de mivel nem volt számára gyakornoki hely, ezért elvégzett egy szülészmesteri tanfolyamot. Kezdő orvosként az elhunytak boncolása volt a feladata, eközben tűnt fel neki, hogy a szülészetben minden tizedik édesanya meghal gyermekágyi lázban. Akkoriban azt gondolták,

hogy az utolsó kenetet hozó pap csengettyűje okoz olyan rémületet a kismamák körében, hogy meghalnak. Semmelweis ezt nem tartotta valószínűnek, de a megoldásra csak akkor jött rá, amikor egy patológus barátja meghalt, miután megvágta magát a bonckéssel. Akkoriban a baktériumokat még nem ismerte az orvostudomány, de Semmelweis rájött, hogy ők maguk viszik át az elhunytakról a baktérium fertőzést az édesanyákra, amelyek aztán a halálukat okozzák. Felfedezését követően azonnal bevezette a klóros kézmosást, sőt még a vizsgálatok közben is kezet kellett mosniuk az orvosoknak. Ezzel az intézkedéssel tizedére csökkent a halálozások száma, azonban hamarosan ismét emelkedni kezdett, mivel az orvosok nagyrésze nem hitt kollégájuknak. A többség nem akarta tudomásul venni ezt a felfedezést, nem mostak kezet és örültnek tartották Semmelweist. Bécsből hazaköltözve magyarországi magánpraxisában is bevezette az intézkedést, de osztrák

kollégáihoz hasonlóan a magyarok sem akartak hinni neki. Ezért tudományos bizonyítékkal, egy ötszáz oldalas, statisztikákkal alátámasztott tanulmányban próbálta meggyőzni őket. Sikertelenségéért magát vádolta, ingerlékeny lett, ami dühkitörésekhez vezetett. Bár egyetemi professzor volt, tanított és vizsgáztatott, kollégái a családjával egyeztetve elmebetegnek nyilvánították, és egy bécsi utazás során a felesége maga záratta elmebetegintézetbe, ahol annyira megverték, hogy belehalt sérüléseibe. Halotti anyakönyvi kivonatát meghamisították, haláláról csak a temetése után, – amelyen még a családja sem jelent meg – adtak hírt.

Marie Curie – női reformátor egy férfi világban

Marie Curie, a lengyel származású francia fizikus és kémikus sok tekintetben volt környezetének alakítója. Kevés világi reformátor mondhatja el magáról, hogy már életében is értékelik az általa elért eredményeket, de a Curie házaspár nő tagja közéjük tartozik. Ő volt a párizsi Sorbonne első női professzora, azonkívül elsőnek kapott kétszer Nobel-díjat, a fizika, illetve a kémia területén végzett munkájáért. 1903-ban kapta meg doktori címét, Franciaországban elsőként, mint nő. Ugyanebben az évben férjével Pierre Curie-vel együttesen megkapták a fizikai Nobel-díjat is. Életük messze volt attól a képtől, ahogyan egy modern, úttörő személyiség mindennapjait képzeljük. A Nobel-díj honoráriumának egy részéből

újrátapétázták párizsi lakásuk falait és modernizálták fürdőszobájukat, a maradék pénzt pedig megosztották az arra szoruló diákokkal és ismerősökkel. A Nobel-

díj hirtelen híressé tette a Curie házaspárt. A svéd akadémia történetében Marie Curie volt az első nő, akit a díjjal megtiszteltek. Második, kémiai Nobel-díja, amelyet már férje halála után egyedül nyert el, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Curie-nek sikerült meggyőznie a francia kormányt a Rádium Intézet megalapításának szükségességéről. Mivel abban az időben még nem tudtak a radioaktív sugárzás veszélyes hatásairól, a Curie házaspárnak fogalma sem volt arról, milyen árat követelt kutatói munkájuk. Marie halálát 1934-ben szinte biztosan a káros hatású, ionizáló sugárzás okozta, hiszen egész életében a legkisebb elővigyázat nélkül dolgozott a radioaktív anyagokkal. Hatvan évvel később maradványaikat a párizsi Panthéonban helyezték el, munkájuk iránti tiszteletből. Marie ebben a megtiszteltetésben megint első volt, mint nő, akit saját érdemei miatt helyeztek a Panthéonban.

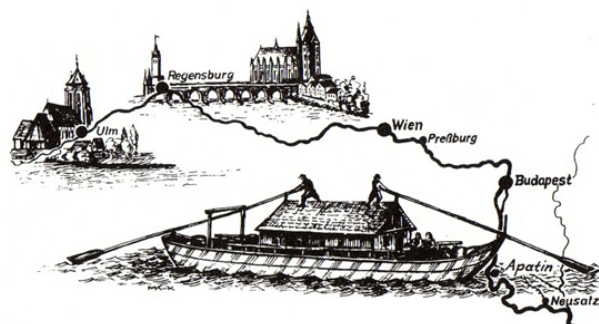
Kovács Barbara

A baranyai evangélikusság eredete

Gondolatok az evangélikusság történetéről a Tolna-Baranyai Egyházmegyében a reformáció kezdetének 500. évfordulója küszöbén

A reformáció tanait hamar hazahozták a német egyetemeken tanuló magyar diákok, és a magyar katolikus egyház túlkapásaival szemben elégedetlen főurak között az új gondolatok hamar értő fülekre találnak. A török 1526-ot követően az 1540-es évek elejére teljesen elfoglalja a két megye területét, és nem érdekli a hitetlen alattvalóinak (ti. a magyaroknak) a vallási meggyőződése, így azután sem a reformáció, sem pedig a később kibontakozó ellenreformáció terjedését nem gátolja. A reformáció Tolna-baranyai terjedése Sztárai Mihály nevéhez köthető, akit joggal szoktak Baranya reformátorának is nevezni. Még ferences rendi szerzetesként maga is részt vesz a mohácsi csatában, majd

1528-ban kilépve a rendből a reformáció tanait kezdi hirdetni. 1544-ben a drávaszögi Laskó lelkészi állását tölti be, és az ezt követő hét évben 120(!) protestáns egyházközséget alapít Baranyában és Szlavóniában. 1553-ban szuperintendensi hivatalt hoz létre egyházközségei számára, melyet először ő tölt be, majd ebben az évben Tolnai lelkész lesz, és itteni működése alatt észak-baranyai és tolnai gyülekezetek szervezését, pásztorolását végzi. A reformáció terjedése országosan is rendkívül sikeres, a 16.század utolsó negyedére lakosságának mintegy 90%-a az új hitre (evangélikus, református) tért át. Miksa császár halála után (1576) véget ért a protestantizmussal rokonszenvező habsburg politika, és fia, egyben utódja Rudolf már a katolikus klérust támogatta, amely kíméletlen és évtizedek alatt eredményre vezető támadást indított az új hit ellen. A 17. század végére, az ország lakosságának zöme ismét katolikussá vált. Ebben a tendenciába illeszthető a pécsi püspökség területén egykor létrejött protestáns gyülekezetek jelentős részének eltűnése. A mai egyházmegye területén alig találunk ebben az időben evangélikusokat. A török hódoltság időszakában a két megye lakossága amúgy is jelentősen megfogyatkozott a kettős adózás miatti elvándorlás és a háborús pusztítások miatt. Badeni Lajos örgróf csapatai 1686-ban szabdíjták fel a két megyét a török uralom alól. A lassan visszatérő magyar földesurak első telepítési szándékai a balaton-felvidéki magyar családok betelepítésével kudarcot vallanak. Ezután fordulnak III. Károlyhoz, aki nemcsak magyar király, hanem egyben német-római császár is, hogy segítse elő német telepesek érkezését Tolna-Baranyába. A katolikus német telepesek mellett önszerveződően evangélikusok is érkeznek, az első időkben leginkább Tolna-megyébe. Sok helyütt katolikus földesurak területén telepednek meg.

Az ún. ulmer Schachtel. Ilyen dereglyékkel érkeztek az evangélikus telepesek a Dunán.

Az 1720-ban induló német evangélikus betelepüléssel megkezdődik az egyházmegye újkori története. Sorra jönnek létre a német evangélikus telepesfalvak: Tolnában: 1720: Kismányok, Majos. 1721: Varsád. 1722: Kalaznó, Hidegkút (ma Keszőhidegkút), Gyöng, Györköny. Izmény, 1724: Kistormás, Mucsfa. 1732: Felsőnána, 1734:

Apáti (ma Bátaapáti), 1735: Bikács. 1740 körül: Kéty, Murga, 1765k: Alsónána. Baranyában: 1724: Tótfű, Hidas, 1735: Mekényes, Zsibrik (1748).

A mekényesi templom szószékoltára. Az oltárkép Gottlieb Solbrig alkotása 1785-ből.

Bonyhádra és Paksra 1724-ben jönnek az első német evangélikusok a már ott lévő magyarok mellé. A telepesek Németország különböző területeiről érkeznek. Az 1720-as évektől Hessenből és a Pfalzból, majd az 1750-es évek elejétől Württembergből és Badenből. Györköny lakosainak egy része és Bikács első telepesei a régi Moson és Sopron vármegyéből származnak. Utóbbiak az ún. 'Heidebauer'-ek. Az elsődleges telepesfalvak (1720-as évek) megerősödése és túlnépesedése után ezekből elvándorlások indulnak meg és újabb falvakat alapítanak, majd ezekbe később még Németországból is érkeznek újabb telepesek. Ezek a falvak kezdetben általában vegyes lakosságúak (magyar-német, ill evangélikus-katolikus, evangélikus-görög-keleti). Ilyenek a fent felsorolt 1734 után keletkezett falvak, ill. Baranyában: 1745: Virágos (ma Villány része – csak mintegy 15 évig áll fenn), az 1750-es években keletkező német evangélikus kolónia Ráckozáron (ma Egyházakozár), 1778-ban: Bikal, Kaposszekcső, Csikóstöttös, Ág, Tékes, Tarrós, Gerényes, 1780 körül: Kácsfalu (Drávaszög – ma Horvátország), 1804-ben: Magyarbóly, az 1820-as években: Iván (ma Ivándárda), Nagyhajmás és Borjád, 1877-ben Pogány, 1880-ban Áta.Tolnában: 1735: Udvari, 1780 körül: Belecska, Váralja. 1790 körül: Györe. A beérkező telepesek vallásgyakorlatára vonatkozóan az 1681-es soproni országgyűlés törvényei vonatkoztak (akkor ez a terület még török megszállás alatt volt), amely kijelölte a protestáns vallásgyakorlatot lehetővé tevő helyeket (minden 10. protestánsok által lakott falut, az ún. artikuláris helyet), de értelemszerűen csak az akkor magyar korona fennhatósága alatti területeken. Az új kialakuló helyzet miatt a tolna-baranyai protestánsok helyzetét az ún, 1722-es pesti leirat szabályozta, amely azokat a falvakat minősítette artikuláris helynek, amelyek 1722-ben igazolni tudták, hogy van templomuk és lelkészük. Ilyen értelemszerűen nagyon kevés volt. (Kismányok, Varsád, Gyöng, Györköny, majd később Kistormás). Itt külön meg kell említenünk Szeniczey

Bárány György nevét, akinek györkönyi lelkészként nagy érdemei vannak a tolna-megyei hitélet, a tolnai esperesség megszervezésében. Utódai közül többen is szolgáltak az egyházmegyében lelkészként. A többi evangélikus falut a katolikus egyház fennhatósága alá rendelték. Az evangélikus telepeseknek tehát nemcsak a mindennapi életben, hanem a vallásgyakorlatukban is nehéz sorsuk volt.

Megoldást a II. József által hozott türelmi rendelet jelentett, amely a legalább 100 család által lakott falvakban megengedte a szabad vallásgyakorlást, a templomépítést és a lelkész alkalmazását. 1784-től sorra épültek a német gyülekezetekben a templomok, az addigi filiák mind anyaegyházakká váltak. Az egyházmegye legnagyobb és egyben legrégebb magyar ajkú vidéki gyülekezete a sárszentlőrinci annak köszönheti megerősödését, hogy 1720-tól a község földesura Claudius Florimund Mercy a többi, később németekkel betelepített falvaiból ide telepítette át a magyar evangélikusokat.

A 19-20.század folyamán a nagyobb városokban is alakultak vegyes lakosságú evangélikus egyházközségek: Pécs (1867), Mohács, Siklós, Szekszárd, Dombóvár. Megerősödtek a vidéki magyar gyülekezetek: Pálfa, Nagyszokoly, Tamási, Tolnanémedi. Az 1910-es, a trianoni békeszerződés előtti utolsó népszámlálás adatai szerint a Tolna-megyében élt evangélikusok közül 23.760 német-, 8061 magyar anyanyelvű, Baranyában 11.714 fő német anyanyelvű, 2.496 pedig magyar anyanyelvű (csak érdekességként Pécsen ekkor 569 magyar és 462 német anyanyelvű evangélikus él). A két megyében együtt ekkor az evangélikusok összlétszáma 46031 fő, 23%-a, magyar, 77%-a pedig német anyanyelvű. Tolnában a teljes lakosság 12%-a evangélikus, Baranyában pedig valamivel több, mint 4%-a. Ugyanekkor Tolnában 50 olyan települést találunk, ahol legalább 50 evangélikus él, Baranyában pedig 27-et.

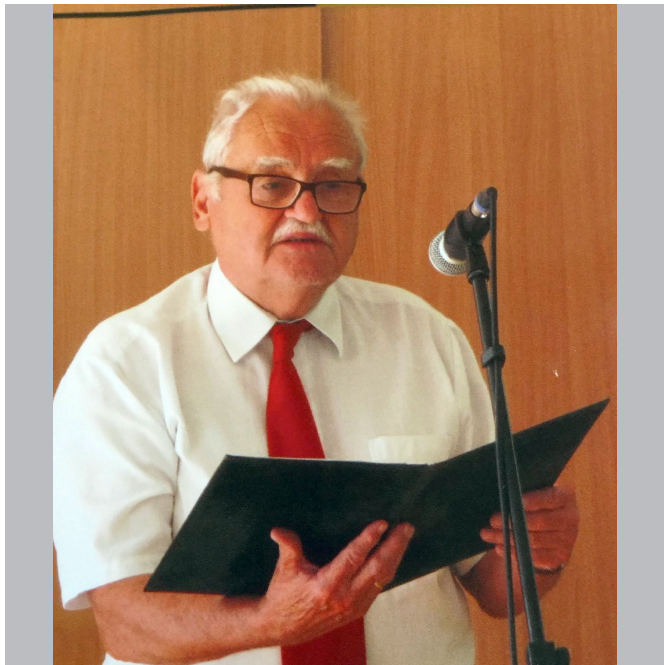
A magyarországi németek tömeges kitelepítése amely 1947/48-ban következett be, gyökeres változásokat hozott az egyházmegye evangélikusságának számában és arányában. Ennek hatását jól jelzi a sok üres felújításért kiáltó templom (van, amit már le is bontottak az életveszély miatt), és az a tény, hogy a kitelepítés előtt létező parókiák jóval több, mint a fele megszűnt, mert az egykori német ajkú gyülekezetekből alig maradtak. Volt olyan egykor 1000 lelkes evangélikus falu, amelynek 85%-át kitelepítették. A kitelepítettek helyére pedig leginkább reformátusokat (felvidék) és katolikusokat (bukovinai székelyek) telepített le az akkori magyar kormány.

ifj. Müller György

Akik melletted ülnek

Gyülekezeti arcképcsarnok - Keszthelyi József

Gyülekezeti alkalmainkat, még ünnepélyesebbé téve Józsi bácsi szép versekkel ajándékoz meg bennünket. A vers szeretetével kezdjük beszélgetésünket.

Még az iskolás évekre vezethető vissza, már akkor irodalom szerető voltam. Az 1950-es években a Doktor Sándor Művelődési Házban volt egy Déryné Stúdió névre hallgató színjátszó kör, Bálint György vezette. Ott szerettem meg igazán a verseket, sokat megtanultunk kívülről és színdarabokban, többek között a Liliomfiban is játszottam, akkor tanultam meg a szereplést.

A munkáját is hasonló területen végezte?

Nem, 1955 augusztus 5-én forgalmistaként helyezkedtem el az akkori TEFU vállalatnál. Majd a jogosítvány megszerzése után teherautó sofőrként dolgoztam. Később szállításvezető lettem. Négy munkahelyem volt a Pincegazdaság, majd a Baromfifeldolgozó, végül a GELKA, amelyet később Hírgépre neveztek át.

Pécsi születésű Józsi bácsi?

A családom pitvarosi, de én már itt születtem. 2007-ig Pécsen éltem, akkor költöztünk ki Kozármislenybe a feleségem műtétje után, a harmadik emeletről, egy földszintes társasházba.

A családjáról, vallásukról mondana pár szót?

Édesanyám református, édesapám evangélikus volt. A szüleim korán elváltak, engem a nagyszülők neveltek.

Nagypapám református presbiter volt. Magam az evangélikus gyülekezetbe jártam. Cserkész is voltam a Gyóni Géza csapatban. Káldy Zoltán lelkészsége alatt konfirmáltam. Aztán valami miatt 1958-ban elmaradtam. Megnősültem, a feleségem katolikus volt, boldog házasságban éltünk 2012-ig, elhunytáig. Közben visszatartam a gyülekezetbe, még Balikó Zoli bácsi idejében. Varsányi lelkész úrral baráti kapcsolat alakult ki közöttünk.

Pécsen viszonylag ritkán látjuk a gyülekezetben, lévén, hogy Kozármislenyben laknak.

Havonta van evangélikus Istentisztelet a református templomban, a közbeni vasárnapokon a református illetve a katolikus helyi alkalmakra járunk. A református gyülekezet égisze alatt működik a Cantica Nova kórus, melynek tagja vagyok. Itt ismerkedtem meg 2014-ben párommal Ilikével. Ő 2012. szeptemberében veszítette el férjét. Az én nejem októberben halt meg. A kórus versmondója lettem, ünnepségeken, rendezvényeken velük tartok. Rendszeresen megyünk énektáborba is a kórossal, idén Püspökszentlászlón voltunk.

Nagyon jó, hogy ilyen aktív életet élnek és a gyülekezeti kirándulásainkra is járnak.

Kozármislenyben nagyon sűrű a nyugdíjas élet hála Tarcsay Gyöngyvérnek. Az öregek napközijével közösen interaktív meséket adunk elő, óvodásoknak, iskolásoknak, nagy örömmel. Várdán, a falunapon is adtunk műsort, ezeket az alkalmakat is a Gyöngyvér szervezi, aki szintén lutheránus.

Beszélgetésünk során,- ami hármásban zajlik, Ilikét is hívtam, örülök, hogy együtt jöttek, jó látni az egymás iránti nagy tiszteletet, szeretetet – ismét a versekhez kanyarodunk.

Sok ünnepségen szavalok, megmérettetésekben is részt veszek 2011-ben országos szavalóversenyt nyertem.

Szép oklevelet tesz elém Józsi bácsi, melyen az áll, hogy a Szép korúak Költészeti Szemléjének Országos döntőjén elnyerte az év szavalója címet. Sikereihez szeretettel gratulálok. Van kedvenc költője?

Nagyon szeretem Túrmezei Erzsébetet. A reformáció 500 évfordulója ünnepi Istentiszteletre "A Wittenbergi oltárkép előtt" című versével készülök.

Nem véletlen az sem, hogy ebben a reformációi Felüljáróban Józsi bácsival készül a riport. Ugyanis október 31-én lesz 80 éves. Biztosan ünnepel majd a család.

Igen, istentisztelet után ünnepelünk a nagy családommal, 2 fiam, 5 unokám és 1 dédunokám van. A kis tündérke 4 éves.

Valami stílusos verssort tetszik mondani befejezésül?

Fontosnak tartom, hogyha akármit hozzon is a sors az ember tartsa meg hitét, vallásosságát, életkedvét.

A Költő József Attila szavaival, pedig „Íme kész a leltár, éltem s ebbe más is belehalt már”.

Jó egészséget Isten áldását kérjük Józsi bácsi életére!

Márfiné Angyal Edit

Óvodai hírek

Ebben a tanévben kiemelt célunk a nevelés-oktatás színvonalasabbá tétele, melyet külső és belső továbbképzésekkel, bemutatókkal, szakmai napok látogatásával, dokumentációnk átformálásával igyekszünk elérni. Fontos a tehetségműhelyeink működtetése, az elmúlt tanévben regisztrált tehetségponttá váltunk, ennek jegyében a tevékenységek dokumentációját úgy alakítjuk, hogy esetleges pályázati feltételeknek is megfeleljen. Új tevékenység a Sakkjátásztér program, amely a sakk szabályain keresztül képességet fejleszt. Igyekszünk fejlődni a lelki nevelés gyakorlatában továbbra is, melyhez tavalyi évben Zoli, most Patrik és Barbara nyújt segítséget.

Szeptember 1-jén 89 kisgyermekkel (előző tanévhez képest plusz 10 fővel) kezdtük meg a munkát a 4 csoportban. Ettől a tanévtől egy csoportunk német nemzetiségi programmal működik. 5. csoportunkba beköltöztek augusztus 1-jén előreláthatólag 13 hónapra a Németh László utcai Kicsikék bölcsődések, akik bérleti díjat fizetnek a használatért minden hónapban. A tavaly gyülekezeti adományból felújított tornatermünknek igen nagy sikere van, az óvoda által nem használt időszakokban különböző mozgásterapeuták bérlik, aki csekély mértékben ugyan, de kiegészítik az óvoda bevételét. Egyik óvónénink, Major Gabriella, nyugdíj előtti felmentési idejét tölti, jelenleg az óvodavezető helyettesíti a csoportos óvónői munkájában. Az ő helyére januárban érkezik új kolléga. Szeptember 11-én érkezett óvodánkba egy önkéntes fiú Németországból, Niklas, aki a nemzetiségi csoportban tölti délelőttjeit, segít az óvodai személyzetnek, támogatja a gyermekek nyelvi nevelését. A gyülekezet amerikai önkéntese, Kayla, valamint a Pécs-Normandia Lions Klub német önkéntese, Lotti is szívesen részt vesz az óvoda programjaiban, mindennapjaiban.

Szeptember 12-én délelőtt óvodai évnyitó istentiszteletet tartott Barbara és Patrik. A gyerekek ismerősként és nagy

örömmel fogadják őket, ezeken az alkalmakon egyre nagyobb érdeklődéssel vesznek részt szülők is.

Szeptember 15-én óvodánk részt vett ez I. Pécsi Tanulófesztiválon. A nyitóünnepség keretében szerepeltek táncosaink, Kruppa Éva óvodapedagógus munkatársunk előadással készült erre az alkalomra, valamint a gyülekezettel közös standon népszerűsítettük intézményünket.

Szeptember 21-én a gyülekezet egyik tagja dr. Victor Andrea látogatott el hozzánk, beszélgetett a gyermekekkel a fogápolás fontosságáról, és bemutatta a helyes fogmosás gyakorlatát.

Szeptember utolsó hetében zajlott a Kék Elefánt Egészség hét, melynek programjai voltak: védőnői látogatás, oviolimpia, sportdélután, savanyítás, csoportok kirándulásai, papírgyűjtés.

Az óvoda munkatársai örömmel vesznek részt az egyházközségi családi istentiszteleteken és invitálják az óvodásaikat, valamint azok szüleit. Az október 1-jén megrendezett terményáldáson és vásáron az óvoda gyermekeinek, szüleinek és dolgozóinak felajánlásaiból hoztunk portékákat, amelyekkel nagy örömünkre egy egész asztalt tudtunk megtölteni. Köszönjük a meghívást, jó érzés volt a gyülekezettel együtt tölteni ezt a szép délelőttöt, a felajánlott adományokért pedig különösen hálásak vagyunk.

Kiss-Tóth Zsuzsanna
óvodavezető

Egyetemi élet gyülekezetünkben

Nagy örömmel kezdtem meg munkámat egyetemi lelkészként augusztus közepén, élvezem a fiatalokkal való munkát és sok ötletem van az egyetemi közösség építésére. Az első hetekben ellátogattam a karokra, ahol megismerkedtem a dékáni hivatalvezetőkkel, rájuk azóta is számíthatok, ha a programok hirdetéséről, a plakátok kihelyezéséről van szó. Az egyetemen nagyon kedvesen, segítőkészen fogadtak mint egyetemi lelkészt, remélem ez a jó kapcsolat a jövőben is megmarad. Szeptember elején egy ifjúsági istentisztelettel nyitottuk meg az évet, amelyen körülbelül 50-60-an voltunk és a szervezésbe bevontuk mind gyülekezetünk középiskolásait, mind pedig az egyetemi ifjúságot. Szeptember 17-én bekapcsolódtunk a városi Tanuló Fesztiválba, amelynek keretében reformációi szabadulószerződést szerveztünk.

Ez nagy sikert aratott, mind az egyetemisták, mind pedig a résztvevő családok nagyon élvezték, az ifjú szervezői csapatról nem is beszélve. Szeptember végén pedig amerikai önkéntesünkkel Kaylával és gyülekezeti tagunkkal Császár Melindával közösen elindítottunk egy angol nyelvű egyetemi ifjúsági órát külföldi hallgatók számára. Bár ezt első alkalommal a Természettudományi Karon tartottuk az egyetemi lelkészi szobában, ez túl kicsinek bizonyult számunkra, ezért átköltöztünk a gyülekezeti terembe. Nagyon sok fiatal érdeklődött az alkalom iránt, csütörtökönként kb. 15-en vagyunk, a világ minden tájáról érkeznek hozzánk, Afrikától kezdve Kínán át Kanadáig. A következő programunk pedig egy angol nyelvű istentisztelet lesz novemberben.

Kovács Barbara

Tillai Aurél Reformáció-kantátájáról

Mikor Tillai Aurélt jó három évtizede először hallottam egy teljes hangverseny karnagyaként, műsora felében J. S. Bach 80. kantátáját vezényelte. A Reformáció 500. évfordulójára komponált művének fölépítése e kantátáéval rokon. Négy saroktételle Luther Márton

Erős vár a mi Istenünk koráljának négy strófáján alapul.

Ezekben a vezető szerep a dúsan, hatásosan fölrakott kórusé. A közismert dallam a szöveg tartalmához és a magyar prozódia igényeihez igazodva sokszínűen variálódik. A három közbülső tétel is Reformációkori gyülekezeti énekeket dolgoz föl. A 2. alapja Lutherkorál: Adj békét a mi időnkben (Ev. Ék. 291.). A 4.-é az alighanem huszita eredetű Isten nékem erős bizodalمام ének (Ev. Ék. 338.). A 6. pedig a református testvéreink ének-kincséhez tartozó 68. genfi zsoltár: Hogyha felindul az Isten. E közbülső tételekben jelentős szerepet kap a bariton hangú énekes szólólista.

A mű kórus-hangzása nagy tapasztalatú karvezető keze munkájáról árulkodik. A zenekaranyaga jól lélegző, rajzos vonalvezetésű, a fúvós-szólók adta lehetőségeket változatosan, sokszínűen aknázza ki. Az énekes szólamokkal mindig jó arányt tartó hangszerelés nagyrészt barokkos asszociációkat kelt. A mű teljes stílusa leginkább a Kodály-hagyományhoz kötődik, de érezni rajta a romantika ceciliánus irányzatának és a kora XX. századi francia muzsikájának hatását is. Ezek az összetevők forrnak össze a műben sajátos színezetű, egyéni arculatú hangzásvilággá.

Gyórfy István

Ünnepi hangverseny a Reformáció 500. évfordulója alkalmából

Időpont: 2017.11.12, 19.00 óra

Helyszín: Kodály Központ

Szervező: Pécsi Kamarakórus, ZsÖK NKft.

Jegyár: 1990 Ft

A Reformáció meghatározó értéke európai kultúránknak évszázadokon átívelve. Megünneplésének számtalan formája közül az egyik leginkább szíveig és ugyanakkor az értelemig is hatoló módja a zenével való ünneplés.

A Pécsi Kamarakórus mintegy hat évtizedes pályafutása alatt mindvégig nagy hangsúlyt helyezett az egyházi zene interpretálására. A jubileumi ünnepi koncerten protestáns szerzők művei közül hangzik el válogatás, valamint megszólal Tillai Aurél karnagy, zeneszerző erre az alkalomra írt kantátája is.

Az online jegyvásárlás mellett jegyek személyesen is válthatók a Zsolnay Örökségkezelő NKft. Infopontjain.

Hitünk újratöltve

Péterről akartam írni, meg is írtam a cikket. De kicsit lapos lett. Pedig én éreztem mögötte, hogy Péter mindig megújult. Csak hogy ez alapvetően nem túl izgalmas dolog. Péter akkor tért meg, amikor találkozott Jézussal a Genezáret-tó partján. Ezt a gondolatot, egy prédikációban hallottam, és megtetszett. Péterre olyan elemi erővel hatott Jézus, hogy kész volt az addigi életét otthagyni, elindult Jézust követve, figyelt és tanult. Mi is így vagyunk ezzel. De ebben nincs semmi izgalmas. Olyan, mint a szerelem. Pár hét, pár hónap és megszokjuk. És alapvetően az ember nem lesz jobb. Nem változik meg a természete, a múltja, nem változik meg a genetikája. Jézus nem biomérnök és nem pszichológus. Sem genetikailag, sem lelkileg nem változtat rajtunk. Mégis Jézussal minden megváltozik. Péter életében is így volt. És így van mindenkivel, aki találkozik Jézussal. Elindulunk, először talán örömmel, sok reménnyel. Aztán kicsit unalmas lesz. Nézelődni kezdünk, hol vannak izgalmasabb dolgok. Vagy épp megpróbáljuk hitünket izgalmasabbá tenni. De Jézus, ha figyelünk rá, mindig újra és újra visszahúz az útra, ahol járnunk kell. Mindig újraformálja a hitünket, ha hagyjuk. Tudom, hogy nem azt és nem úgy hittem először, mint ma. Nekem szerencsém van, mert a kérdéseim és az arra adott válaszok egy része levelekben van. Ha visszaolvasom, néha kinevetem magam. Milyen gyerekes, aztán milyen komoly, aztán olyan, akinek minden imáját meghallgatja az Isten. Legalábbis így gondoltam, és igen büszke voltam rá. „Mert hát minket „jobban” szeret az isten mindenkinél. Nekünk mindent megtesz, mert annyira jól csináljuk ezt a hit dolgot. Olyan jól, mindenkinél jobban.” Sokszor ezt gondoljuk. Mosolyogtató most visszanezni minde-re. Mert talán már értem, hogy a hit csendes változás újra és újra és újra... És persze sok tévedés, állandó keresés. Sokszor arra gondolok, hogy milyen jó, hogy Isten nem ad oda mindent egyszerre. És csak remélni tudom, hogy majd nála is fokozatosan ismerem meg mindazt, amit csak ott lehet megismerni. Örökkön örökké.

Janszkné Kőszeghy Ildikó

Vissza a forrásokhoz!

A magyarországi protestantizmus emlékei a Magyar Nemzeti Levéltár intézményeiben”

A Magyar Nemzeti Levéltár „Vissza a forrásokhoz! A magyarországi protestantizmus emlékei a Magyar Nemzeti Levéltár intézményeiben” címmel indított vándorkiállítást, mely az Országos Levéltár, valamint a megyei tagintézmények válogatott dokumentumait mutatja be. Célunk az volt, hogy minden térség bemutatkozzék, s a reformációra, a protestáns egyházakra és helyi közösségekre vonatkozó legértékesebb anyagainkat válogassuk ki erre az alkalomra. A kiállításban tizenkilenc téma ismertetésével járjuk körbe a magyarországi protestantizmus történetét. A vándorkiállítás teljes anyaga a közeljövőben elérhetővé válik a Magyar Nemzeti Levéltár reformációs honlapján: reformacio.mnl.gov.hu. Ugyanitt a kedves olvasó érdekességekre lelhet, virtuális kiállításokat tekinthet meg, illetve a levéltár által szervezett programokról is tájékozódhat.

A kiállítás 2017. szeptember 17-én volt látható a Pécsi Evangélikus Gyülekezet kápolnájában. (Pécs, Dischka Győző utca 4–6.)

Vargháné Szántó Ágnes

A Baldauf Gusztáv
Evangélikus Szeretetotthon
szeretettel meghívja
Önt és kedves családját

“Festett kazetták”

e. kiállításunk megnyitójára.

2017. október 29.

10:00

Pécsi Evangélikus Egyházközség
gyülekezeti terme
(Pécs, Dischka Gy. u. 4.)

A kiállítás on protestáns templomok fakazettás mennyezetének népművészeti kincseiből válogattunk, melyeket az evangélikus szeretetotthonok lakói színezték ki. A Reformáció 500. évfordulójának évében éppen 95 kép lesz kiállítva, emléket állítva ezzel Luther Márton tételeinek.

Október	
28. szombat	10.00 - Temetői séta
29. vasárnap	10.00 - Baldauf Gusztáv Evangélikus Szeretothon "Festett Kazetták" c. kiállítása a gyülekezeti teremben
29. vasárnap	18.00 - Orgonakoncert - Balatoni Sándor Junior Prima díjas orgonaművész (a Mecsek kórus és a Pius kórus karnagya, a Pius templom orgonistája)
31. kedd	09.00 - Reformáció ünnepi it. Pogány
31. kedd	16.30 - Reformáció ünnepi it. Komló
31. kedd	18.00 - Reformáció ünnepi it. Pécs

November	
1. szerda	17.00 - Ökumenikus megemlékezés a temetőben
5. vasárnap	10.30 - Családi it
5. vasárnap	18.00 - Emlékező gyászistentisztelet
12. vasárnap	19.00 - Ünnepi hangverseny a Reformáció 500. évfordulója alkalmából a Kodály Központban - részletek külön hirdetésben
16. csütörtök	18.00 - Angol nyelvű istentisztelet
19. vasárnap	18.00 - Orgonakoncert - Kovács Szilárd orgonaművész, egyetemi tanár, a Pécsi Székesegyház orgonistája

December	
2. szombat	14.00 - Adventi koszorúkötés, kézműves délután
3. vasárnap	10.30 - Családi it, Luther Rózsa Alapítvány jótékonyági forró ital osztása
3. vasárnap	18.00 - Gyertyagyújtó istentisztelet
6. szerda	18.00 - Balikó Zoltán emlékkönyv-könyvbemutató
10. vasárnap	18.00 - Adventi kóruskoncert
17. vasárnap	09.00 - Luther Rózsa Alapítvány jótékonyági forró ital osztása
17. vasárnap	18.00 - Gyerekkarácsony
24. vasárnap	16.00 - Szentesti istentisztelet
25. hétfő	Karácsony 1. napja
26. kedd	Karácsony 2. napja
31. vasárnap	Óév

Kiszámlós :)

Hány nap van egy szökőévben?	=
Hány évig élt Matuzsálem a Biblia szerint?	=
Hány fok a háromszög belső szögeinek összege?	=
Hány szárnya marad a szitakötőnek, ha kettőt elveszített?	=

Ha összeadod a fenti számokat mennyit kapsz eredményül? Mi történt ebben az esztendőben?

Kiállítás - Reformáció 500

A Csorba Győző Könyvtár, a Janus Pannonius Múzeum, a Pannon Kultúra Alapítvány, valamint a PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont nagyszabású kiállítást szervezett a reformáció fél évezredes jubileuma tiszteletére. A rendezők egy-egy különleges történet, emblematikus személy, kiemelkedően fontos esemény köré szervezve mutatják be a baranyai protestáns felekezetek történeti múltját, előtérbe helyezve a kulturális teljesítményüket, szociális szerepvállalásukat. A tárolókban főként az öt évszázad ritkán látható – részben korábban nem publikált – dokumentumai, kéziratok és nyomtatott források, könyvek kaptak helyet, de az érdeklődők számos tárgyi emléket, klenódiát is megcsodálhatnak.

A program különös értékét jelenti, hogy a szervezőmunkát egy Baranya egészét átfogó partneri hálózat kialakítása előzte meg. A kiállítás megvalósítását közgyűjtemények, egyházközségek, civil szervezetek és magánszemélyek együttműködése tette lehetővé.

A kiállítás 2017. december végéig tekinthető meg a múzeum nyitva tartási idejében.

Miért ünnep a reformáció jubileuma valamennyiünk, valamennyi Kárpát-medencei nemzet és felekezet számára? Nem csak azért, mert a protestáns egyházak örökérvényű kulturális javakat hagytak ránk. Nem is pusztán amiatt, mert olyan eszményeket vallott magáénak, amelyek mára társadalmunk alapvető értékeivé váltak. Talán ezeknél is sokkal fontosabb, hogy a reformáció története az elmúlt fél évezred során összeforrta a magyarság és az itt élő nem magyar népek történetével. A protestáns tanítás tartást adott az embereknek, vigasztalta őket a történelmi sorsfordulókon.

Erdős Zoltán

a Csorba Győző Könyvtár munkatársa

Állandó alkalmaink

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
15:00 Missziói kör: minden hónap 2. hétfő - önálló csoport	18.30 Öfi (fiatal felnőttek) - kéthetente (ÓZ)	10.00 Bibliára (KB)	14.30 Komló bibliára (HSZP)	15.00 Konfirmációs előkészítő (HSZP)
17:00 Asszonyóra (KB)		18.00 Pécsvárad bibliára - hónap utolsó szerda (KB)	17.00 Bibliára (HSZP)	16.00 Férfióra (ÓZ)
19.00 Egyetemi ifi (HSZP, KB)		19.30 Kórusáhítat (lelkészek felváltva)	18.30 Angol nyelvű egyetemi ifi (KB)	17.00 Gyülekezeti zenesuli (ÓZ, HSZP)
				18.00 Kísífi (HSZP) hónap utolsó és 2 héttel azelőtti péntek

Nyomdászat és Reformáció kölcsönhatása

A Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára (Pécs, Király utca 11.) ad otthont a „Nyomdászat és Reformáció kölcsönhatása” című állandó kiállításnak. A protestáns egyházak számára – amelyek természetesen tanításuk terjesztését tartották legfontosabb hivatásuknak – mindig különleges jelentőséggel bírt a társadalom sokoldalú megszólítása, amelynek a könyvnyomtatás kiváló eszköze volt.

A reformáció és nyomdászat kapcsolódását is bemutató színes tárgyi emlékeket, nyomdászati eszközöket is bemutató ingyenes kiállítás előzetes bejelentkezéssel látogatható.

Vargháné Szántó Ágnes

Vasárnapi istentiszteletek

Pécs: 9.00 és 18.00

A 9 órás istentisztelettel párhuzamosan gyermek bibliára, munkatársak vezetésével a tanteremben.

Hónap 1. vasárnapján 10.30 órakor – családi istentisztelet. Aznap a 9 órás istentisztelet idején nincs gyermekfoglalkozás.

Hónap második esti istentisztelete úrvacsorás alkalom.

Komló: 11.00

Pogány: 9.00

Baldauf Otthon: 10.00

Vasas: hónap 2. és 4. vasárnap 11.00

Kozármisleny: hónap utolsó vasárnap 14.30

Szigetvár: hónap 3. vasárnap 11.30

Lelkészek elérhetősége:

Ócsai Zoltán 20/824-62-50

ocsaizo@gmail.com

Hajdуч-Szmola Patrik 20/620-28-20

hajduchpatrik@gmail.com

Kovács Barbara 20/218-65-04

kovacs.barbara.luca@gmail.com

Lelkeszi fogadóórák:

Hétfő 15.00-17.00 Kovács Barbara

Szerda 14.30-15.30 Ócsai Zoltán

Péntek 16.00-17.00 Hajdуч-Szmola Patrik

Valamint egyéb egyeztetett időpontokban.

Iroda:

Németh Réka 20/824-52-74

Hivatali órák Minden hétköznap 14.00-17.00

Gyülekezetünk számlaszáma:

Szigetvári Takarékszövetkezet

50800111-11188568-00000000

Angster József - Életrajzom

Angster József 150 évvel ezelőtt alapította meg orgonaépítő cégét. Megjelent önéletrajzi naplója „Életrajzom” címmel.

Az Eszéken asztalossegédként felszabadult Angster József (1834-1918) a tízéves vándorlása során Párizsban az orgonaépítés mesterségét tanulta ki, majd szülőfalujába, Kácsfaluba (ma Jagodnjak Horvátországban) tért haza. Egy év múlva, 1867-ben bízta meg a pécsi izraelita hitközség az akkor épülő zsinagógába új orgona készítésével. Angster kiváltotta az iparendélyt és átköltözött Pécsre. Idén emlékezünk tehát az Angster-orgonagyár alapításának 150 éves évfordulójára.

Angster József sikeres vállalkozását fiai, Emil (1834-1939) és Oszkár (1876-1941) tovább bővítették. Az összesen háromgenerációs cég Magyarország meghatározó orgonaépítő gyárává vált az egyedien szép hangzású orgonákkal, amelyek jó minőségű anyagból és megbízható szerkezetekkel készültek. A kényszerű, 1949 december 28-án bekövetkezett államosításig az orgonagyár több mint 1300 orgonát épített vagy épített újjá, és 3500 harmóniumot készített kisebb templomokba és az iskolai énekoktatáshoz.

Angster József idős korában „Életrajzom” címmel papírra vetette élettörténetét családja számára fiatalkori naplói, emlékezete és cégének dokumentumai alapján. Ez a magyar nyelvű napló most szeptemberben jelent meg első ízben a Rózsavölgyi és Társa Kiadó gondozásában. A könyv egy egyedülálló kortörténeti dokumentum, kultúrtörténeti ritkaság. Nyolcvan évet ível át, betekintést enged egy 19. századi tehetséges mesterember életébe. Nyomon követhetjük tanonc- és iparos éveit, európai utazásait, majd pécsi éveit, ahol családot és orgonagyárat alapított. A német anyanyelvű, de a naplóírásakor már évtizedek óta magyar közegben élő Angster naplójának szövege ízes nyelvvel kalauzolja végig az olvasót Európa, Magyarország és Pécs másfél évszázaddal ezelőtti világába.

A páratlan életutat bemutató kötet közreadójaként lábjegyzetekkel és a régi településnevek beazonosításával segítettem elő a tájékozódást, értelmezést a szövegben.

Hajdók Judit

Kayla Taylor amerikai önkéntes bemutatkozó levele a gyülekezethez

Először is szeretném kifejezni, hogy milyen hálás vagyok, amiért itt lehetek. Nyitott szívvel és melegen fogadtak a pécsi gyülekezetben, ezért már az első pillanattól kezdve otthon érzem magam. Remélem, hogy idővel mélyebben és személyesen is megismerhetek mindenkit, de addig is minden mosolynak és kedves szónak örülök, ezek az apróságok többet jelentenek nekem, mint gondolnák!

Harrisburgból, Dél-Dakotából jöttem, itt nevelkedtem, amely egy 6000 fős kisváros Sioux Falls mellett, ahová később egyetemre jelentkeztem. Ez már egy kicsit nagyobb város, körülbelül Pécshez hasonlítható, de kiterjedtebb és síkabb vidék. Az egyetemen biológiát tanultam, de emellett nagyon érdekelnek még a művészetek, a pszichológia, a vallás és az antropológia. Több foglalkozásban is kipróbáltam magam, dolgoztam helyettesstanárként, felszolgálóként és nővérként is.

Hála Istennek egy nagy család támogat engem, remélem, hogy a szüleim, Vikki és Charlie meg fognak minket látogatni tavasszal. Két idősebb bátyám van, Dustin és Nick, akik már mindketten házások. Dustinnak két lánya van, Cecelia és Eisley és egy harmadik babát várnak épp. Nicknek pedig három imádnivaló és játékos kutyája van. Szabadidőmben szívesen kirándulok, nagyon szeretek a természetben lenni, de élvezem az olvasást, főzést és a barátokkal, valamint a családdal töltött időt is. Szeretek új dolgokat tanulni, ismeretlen helyeket felfedezni. Nagyon örülök, hogy itt lehetek Pécsen és még egyszer köszönöm a barátságos fogadtatást!

A Pécsi Evangélikus Egyházközség időszakos lapja

7621 Pécs, Dischka Győző u. 4-6.

72/516-331; 20/824-52-74 pecs@lutheran.hu

Honlapunk: <http://pecs.lutheran.hu>